

Minnesanteckningar från Styrgruppsmöte 24 november

Presentationsrunda

Deltagare: Anna Thore, Renate Foks, Caroline Littlefield Karlsson, Jarone Pinhassi, Pernilla Landin, Hanna Gustafsson, Robin Hanzl, Viktoria Nilsson, Per-Olov Johansson, Ingrid Palmblad Örlander, Börje Nordström, Irina Söderberg, Annika Söderholm, Hanna Berggren, Henrik Andersson, Ida Grimlund, Maria Kappling, Frida Solli, Carina Pålsson, Magnus Barkman,

Rapport om årets verksamhet

Kansliet har organiserat:

- 2 styrgruppsmöten och 2 möten med samverkansgruppen
- Kustmiljöturné tillsammans med BEAB
- Representerat KSK i nätverket Race for the Baltic City Accelerator Club 25-27 April, samt WaterMans Konferens 7-8 Nov.
- Workshop 16 nov tillsammans med LNU, VM och LST: Kickoff för Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2022-2027.
- Det årliga vattenrådsmötet

Utöver detta även skött vattenrådets webbplats: vattenrad.se.

På gång i vattenråden – Renate Foks

På Öland har Eva Engström valts till ny ordförande. Det har bildats två nya arbetsgrupper, en som berör överfisket och en som fokuserar på vattenhållande åtgärder.

Bruatorpsåns, Grisbäckens och Bromsebäckens vattenråd har arbetat mycket med Hållbarhetsveckan samt visningar av åtgärder.

Hagbyåns-Halltorpsån Vattenråd, Ljungbyåns vattenråd samt Norra Möres vattenråd har identifierat nya åtgärdsområden genom arbetsgruppers utredningar. Sammanställt informationen i åtgärdskartor. Anordnat markägarträffar och studiebesök, arbetat vidare med vattenmodellen och även arbetat med ny vandringsled. Renate berättar även om att sura sulfatjordar kan vara vanligare i vår region än vad vi tidigare vetat, genom provtagning har tydliga tecken på detta hittats vid Nävraån och Törnebybäcken. Detta kommer utredas vidare av Renate tillsammans med LNU samt Joakim och Emil från Mönsterås kommun. Nästa år planeras ett seminarium på ämnet.

Alsteråns vattenråd har genomgått många förändringar med nya ledamöter i styrelsen, Lena Simonsson på Mönsterås kommun är ny ordförande. Temadag om vad som händer om dammar försvinner i landskapet planerad 7 december.

Emåförbundet har arbetat med stor tillståndsansökan, tar mycket tid men behövs för att göra åtgärder som våtmarker, särskilt när man ska uppehålla vatten i större skala. De har arbetat mycket med att hjälpa kommuner med naturbaserade dagvattenlösningar. Har även gjort [temafilmer](#) som Renate varmt rekommenderade.

Virum och Oskarsbygdens vattenråd, Marströmmens vattenråd har sedan nystart för 5 år sedan haft projekt för flera miljoner, MEN kommunen bör ta mer ansvar för så stora projekt. Glädjande nog får vi besked från Henrik och Robin att Oskarshamns kommun nu ska anställa någon att hantera dessa frågor. Imbramåla är nu godkänt av miljödomstolen, ansökning av åtgärds pengar kan påbörjas och det är upp till kommunen att driva det vidare.

Tjust vattenråd och Botorpsströmmens vattenråd har gjort många åtgärder gjorda i anslutning till Kyrksjön. Man arbetar fortfarande med att få till en ny vattendom gällande sjön Yxern.

Höstbål anordnades också av vattenråden i augusti i Torsås, Ekenäs och på flera ställen på Öland.

Uppdatering från kommunerna – Frida Solli, Maria Kappling, Pernilla Landin, Viktoria Nilsson

Några kommuner presenterade sitt arbete från året (en sammanfattning från övriga finns att läsa i följande dokument [20231026 Protokoll KSK Samverkansmöte.docx](#)).

Frida Solli och Maria Kappling från Västerviks Naturrum presenterade klimatspelet "Det hållbara landskapet" spel som de utvecklat framförallt som hjälpmedel i gymnasieklasser och möjligen högstadiet. Arbetet finansierades av Länsstyrelsen i Kalmar Län. Spelet är tänkt att skapa diskussion och därmed lärande om vattnets väg genom landskapet till havet samt de globala målen kopplade till just vattenfrågor. Spelet finns digitalt och är fritt att ladda ned och skriva ut. Diskussion uppkom kring att spelet borde spridas inom kommissionen och kanske hela regionen? Per-Olov åtar sig att kolla prisuppgifter. Hanna förmedlar de digitala filerna för spelet till honom samt lägger dem i Teamsappen för KSK.

Pernilla Landin från Torsås visade många fina exempel på åtgärdsarbete (ex Skällenäs våtmark, Fastlycke, Brinkaström, Ödet/Villagatan – 8 delar av Bruatorpsån samlas innan samhället) men betonade också att det tagit sin tid att komma till läget där åtgärderna faktiskt görs. Vi fick ta del av Torsås strategier som bl.a. innebär att visa upp åtgärder! De försöker också fokusera arbetet genom att inte lägga tid på uppsökande verksamhet utan de markägare som är intresserade av att göra åtgärder och ge dem stöttning. Pernilla förespråkar också att inspireras av andra - sno bra grejer helt enkelt! Vårt KSK forum är värdefullt för att dela idéer och kunskap. Man har också utfört mycket miljöåtgärder i samverkan – Kustmiljögruppen är en paraplyverksamhet som arbetar ideellt med att söka tillstånd för t.ex. vassklippning - OBS inte för utsiktens skull. Utöver detta har det varit mycket fokus på biotopvård och kalkning mot försurning.

Borgholms energi, Viktoria informerade om fortsatt arbete och utveckling av befintliga dagvattdammar, bl.a. de som besöktes under 2023 års Kustmiljöturné. Jobbar nu också med återanvändning av avloppsvatten bl.a. aktuellt i Böda. Men det finns flera utmaningar som de utreder med Gotland t.ex: vattenkvalitet, hur ska de förhålla sig till att gynna enskilda, kan arla bönder använda avloppsvatten, mm.

Anna sammanfattar att det viktigaste är tid och pengar för att komma igång med ett åtgärdsarbete på lokal nivå.

Kort information om uppdrag i slutfasen:

Renate visade ett första utkast på en informationsfilm om projektet Livsmedelsmusslor som blev mycket uppskattad. Bara ett tillägg önskades – tydligare förklaring till vad fördelen är med att odla musslor – ta upp näring från havet.

Hanna uppdaterade om Callunas uppdrag – uppdatering av åtgärdsbetinget för KSKs kommuner. Nu börjar arbetet bli klart och kan diskuteras kommande veckorna men viktigt att komma ihåg att siffrorna är svåra att jämföra rakt av med tidigare modellen för att den nya modellen har vidare-

utvecklats. Alla kommuner kommer få en ny Excel fil att fylla i som sedan kan användas som underlag till att uppdatera handlingsplanerna. Bra tillfälle för de kommuner som ännu inte antagit sina handlingsplaner politiskt att få det gjort nu. Resultatet kommer redovisas muntligt för alla kommuner i samverkansgruppen samt mer översiktligt för styrgruppen i början på 2024.

Presentation av föreslagen Verksamhetsplan 2024 – Hanna Berggren

Diskussion:

- Förslag studiebesök: besök till Mörbylångas reningsverk för att lära oss mer om återanvändning om avloppsvatten. Ingrid kompletterar att man skulle kunna besöka Risinge där man har återanvänt avloppsvatten till lantbruk. Projektet nyligen slutrapporterat och Ingrid delar med sig av rapporten till styrgruppen (bifogad). Samkör med styrgruppsmöte i maj/juni och bjud även in samverkansgrupp till studiebesök.
- Förslag på Kustmiljöturné till Västervik efter sommaren för att besöka Bostadsbolaget Västervik som har byggt ett system där regnvatten tas från taket och används till att spola toaletter. Även multidammarna som samlar upp dagvatten till bevattning av fotbollsplaner och golfbanor är av intresse att besöka.
- Lobbyism diskuterades och mötet ansåg att två viktiga frågor inför kommande året var **Långsiktig planering av vattenfrågor i plan- och byggbestämmelser** samt **Efterfrågan på ansvarsutkrävande vid storskaliga miljöbrott**, t ex det stora oljespillet längs med Blekinges kust. Nästa gång blir kanske Kalmarsund drabbat.

Beslut:

1. **Den föreslagna Verksamhetsplanen 2024 antas** (bifogad) **med följande tillägg**:
  - ska (med hjälp av länsstyrelsen och samverkanskommunerna) sammanställa två dokument att dela både internt och externt till inlandskommuner: 1) Var det finns pengar att söka (samt ansökningsperioder), samt 2) Översiktlig guide hur man går tillväga för att lyckas med vattenvårdsprojekt (får gärna innehålla några goda exempel!).
  - Utröna intresse för temagrupp kring cirkulärt vatten.
2. Renate presenterade avsiktsförklaring för projektet Circular MuSe som handlar om att testa innovativa metoder för hur man kan återanvända upptaget havssediment. Kalmarsundskommissionen skulle vara en associerad partner som får ta del av en resebudget för fortbildning samt nätverkande inom ämnesområdet. **Mötet beviljade förslaget.**

Övriga frågor

Ingrid och Carina påminner om att medel finns att söka i LOVA, LONA och Strategiska planen. Hanna skickar Carinas presentation från workshopen om åtgärdsmedel till styrgruppen och även alla inlandskommuner.

Hanna lyfter att det råder viss förvirring kring vilka som är ordinarie respektive ersättare i styrgruppen och tar på sig att reda ut detta inför kommande år.